

АНАЛІЗ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ВИКИДАМИ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ В УКРАЇНІ

О.А. Хумаров,

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Глобалізація економічних, соціальних та екологічних процесів, зростання виробництва та ступень взаємозв'язків між країнами ставить завдання інтеграції зусиль різних держав світу з метою зниження навантаження на навколишнє середовище.

Основні дії світової спільноти зі зниження антропогенного впливу викидів парникових газів (ПГ) в атмосферу та подальшої зміни клімату прописані в Монреальських угодах, Кіотському протоколі та посткіотських документах.

Економіко-екологічна інтеграція України у міжнародні процеси по зниженню викидів ПГ має проводитися в напрямку удосконалення організаційної, економічної та екологічної системи управління викидами ПГ на рівні держави, області, суб'єкту господарювання (підприємства, домогосподарства).

Аналіз існуючої структури управління викидами парникових газів в Україні показав таке. Верховна Рада України у сфері регулювання викидів та поглинання ПГ визначає засади державної політики України, приймає закони з питань регулювання викидів та їх поглинання; виконує контрольні функції щодо міжнародних зобов'язань.

Кабінет Міністрів України у сфері регулювання викидів та поглинання ПГ встановлює порядок створення, обігу та передачі частин встановленої кількості, одиниць скорочення викидів, одиниць сертифікованих скорочень, одиниць абсорбції та інших похідних, передбачених Кіотським протоколом та рішеннями Конференції Сторін, а також прав на викиди у відповідності до Національного плану розподілу, прийнятому ВР України.

Міністерство екології та природних ресурсів України (Мінприроди) є головною структурою виконавчої влади, що здійснює управління викидами ПГ, що здійснює планування, облік та контроль за виконанням умов Кіотського протоколу.

Державне агентство екологічних інвестицій України (Держекоінвестагентство України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується КМ України через Міністра екології та природних ресурсів України. Воно входить до системи органів виконавчої влади і в межах своєї компетенції забезпечує реалізацію державної політики у сфері регулювання негативного антропогенного впливу на зміну клімату та виконання завдань Кіотського протоколу.

Громадська рада утворена при Державному агентстві екологічних інвестицій України є постійно діючим колегіальним виборним консультативно-дорадчим органом для забезпечення участі громадян в управлінні державними справами та здійснення громадського контролю за діяльністю Держекоінвестагентства.

Національний центр обліку викидів ПГ створено у 2011 році за пропозицією Державного агентства екологічних інвестицій. Основними завданнями Центру є збирання, оброблення, систематизація, аналіз та накопичення інформації, необхідної для проведення підготовки Національного кадастру антропогенних викидів та абсорбції парникових газів, а також удосконалення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції ПГ.

Держекоінвестагентством формується і ведеться реєстр з метою забезпечення введення в обіг, обліку, зберігання, передачі, надходження, анулювання та вилучення з обігу вуглецевих одиниць, зокрема одиниць скорочення викидів, одиниць сертифікованого скорочення викидів, одиниць (частин) установленної кількості, одиниць поглинання, їх перенесення на наступний період відповідно до зобов'язань Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

Аналіз функцій державних органів управління викидами ПГ показав, що всі вони визначають політику держави в цій сфері, здійснюють законодавче забезпечення, визначають правила обігу ПГ у країні, подають звітність та реєстри парникових газів згідно рішень Кіотського протоколу. ВРУ, КМУ, Мінприроди та агентство екологічних інвестицій дублюють свою діяльність по закріпленім за ними функціям, що викликає необхідність розмежування повноважень та компетенції кожного з суб'єктів управління викидами ПГ.

Існуюча система державного управління викидами ПГ не повно урахує роль регіональних та місцевих органів – обласних адміністрацій, екологічних департаментів при облдержадміністраціях із заохочення, стимулювання регіонів, як економічних суб'єктів, та суб'єктів підприємницької діяльності і домогосподарств до зниження викидів ПГ. Необхідна інтеграція державного управління з управлінням на рівні підприємницьких суб'єктів в організації діяльності, направленої на зниження викидів ПГ. Проекти впроваджуються на певній території з визначеним екологічним станом та навантаженням промисловості на довкілля. Тому центром їх прийняття має бути регіон. Згідно звіту про діяльність Держекоінвестагентства у 2013 р. ним було розглянуто та схвалено 1704 проекти цільових екологічних (зелених) інвестицій. Встає питання на скільки ефективні були прийняті проекти та ступінь врахування в них регіональних екологічних та соціо-економічних особливостей.

Пропонуємо до повноважень місцевих органів влади внести розробку та впровадження регіональних та міжрегіональних програм зниження викидів ПГ, створення умов та стимулювання суб'єктів до впровадження спільних проектів. Проекти цільових екологічних інвестицій мають погоджуватись на регіональному рівні, що забезпечить урахування екологічної та соціо-економічної специфіки території.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату – zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_801
2. Звіт про діяльність державного агентства екологічних інвестицій України у 2013 році www.seia.gov.ua/nature/control/...